

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce **P. Č.**, zastoupeného advokátem JUDr. Alešem Liskem, se sídlem Pontassievská 1, Znojmo, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odbor dopravy**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2006, č. j. 57 Ca 26/2004 - 63,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně. Tímto usnesením krajský soud zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2005, č. j. 57 Ca 26/2004 - 32.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje zákonné důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak jednak vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech; a jednak nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem.

Stěžovatel se na rozdíl od krajského soudu domnívá, že okolnosti, jež uvedl ve své žádosti, ukazují na to, že nastaly zákonem předpokládané „komplikované poměry“, což odůvodňuje už sám fakt, že začal s podnikatelskou činností. V regionu jeho bydliště je velká nezaměstnanost, a proto mu nezbylo nic jiného, než začít podnikat, k zahájení podnikatelské činnosti si ovšem musel vzít úvěr, který v současnosti splácí, aniž by již dosahoval výnosů, které by mu umožňovaly zaplacení soudního poplatku. Pokud naopak krajský soud dospěl k závěru, že u něj tyto komplikované poměry nejsou dány, stalo se tak bez toho, aby si pro takový závěr opatřil dostatek důkazů, o které by jej mohl opřít, přestože to bylo jeho povinností.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušit.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního spisu především zjistil, že dne 10. 10. 2005 vydal Krajský soud v Brně rozsudek č. j. 57 Ca 26/2004 - 32, kterým zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy (dále jen „žalovaný“), ze dne 19. 3. 2004, č. j. JMK 4329/2004 OD Ko, kterým bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Znojmo, odboru dopravy, ze dne 14. 1. 2004, č. j. Dopř. 23d2015700 Za, kterým byl stěžovatel uznán vinným z přestupku podle § 30 odst. 1 písm. i) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a z porušení dalších předpisů. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včasnou kasační stížnost.

Poté, co byl krajským soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, podal stěžovatel žádost o osvobození od povinnosti jej zaplatit. Tuto žádost odůvodnil poukazem na fakt, že začal podnikat a v rámci své podnikatelské činnosti vykazuje zatím pouze minimální zisk dostačující jen ke krytí základních životních potřeb. Nemá žádný nemovitý majetek či byt, jeho jediným hodnotnějším majetkem je osobní automobil pořízený na podnikatelský úvěr a používaný k podnikatelské činnosti. Krajský soud vyzval stěžovatele v reakci na tuto žádost k zaslání vyplněného tiskopisu potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Stěžovatel zaslal krajskému soudu nejprve své daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2004 a potvrzení o pojistném na soukromé životní pojištění a poté i požadované potvrzení.

Krajský soud tuto žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl svým výše označeným usnesením ze dne 31. 1. 2006 napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Krajský soud z předložených listinných důkazů určil, že rozdíl mezi stěžovatelovými příjmy a výdaji za dobu od června 2004, kdy začal podnikat, činí 26 003 Kč. Přihlédl i k údajům obsaženým v potvrzení o pojistném a určil, že celkový příjem stěžovatele za doložené období činí 6 846 Kč měsíčně. Oproti tomu částka životního minima u něj činí celkem pouze 4 420 Kč měsíčně. Krajský soud přihlédl i ke schopnosti stěžovatele opatřit si finanční prostředky. Vyšel poté z judikátu Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 1. 1994, sp. zn. 5 Cmo 429/93, a uvedl, že ani u podnikatelských subjektů nelze předem vyloučit možnost jejich osvobození od soudních poplatků, přičemž však nelze tímto způsobem přenášet jejich podnikatelské riziko na stát. Z uvedeného judikátu krajský soud ocitoval, že podnikateli lze osvobození od soudních poplatků přiznat pouze tehdy, když se ocitne „v komplikovaných poměrech z důvodů nesouvisejících s podnikáním, zejména v případě neodvratitelných událostí nebo jiných případů vyšší moci.“ Opačným přístupem by na sebe stát přebíral jejich podnikatelské riziko a zvýhodňoval neúspěšné podnikatele vůči podnikatelům úspěšným. Žalobce takové komplikované poměry neuváděl a problémy

spojené s tím, že podnikat teprve začíná, lze podřadit právě uvedenému podnikatelskému riziku. Navíc si podle soudu může předmětnou částku opatřit i jinak, např. brigádně. Z těchto důvodů krajský soud stěžovatelu žádost zamítl, když přihlédl i k tomu, že v dané věci patrně nebude potřeba provádět další dokazování, a proto nelze předpokládat, že by byly stěžovatelské náklady na řízení o kasační stížnosti vyšší než právě výše soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Krajský soud v daném případě aplikoval ustanovení § 36 odst. 3 věta první s. ř. s., kde je uvedeno: „*Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.*“

Proti rozhodnutí krajského soudu založenému na tomto ustanovení brojí stěžovatel z důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Důvod obsažený v písmeni b) tohoto ustanovení však nelze v daném případě vůbec použít, neboť tento důvod směřuje primárně proti vadám v řízení před správním orgánem, ovšem takovou vadu nelze z povahy věci namítat v rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků, tedy ve věci, o níž rozhodoval pouze krajský soud. Nejvyšší správní soud je tak ve svém přezkumu omezen pouze na posouzení pohledem písmene d) tohoto ustanovení, konkrétně pohledem námitky, že si krajský soud pro své rozhodnutí neoprátil dostatek důkazů pro zjištění toho, zda u stěžovatele jsou dány „komplikované poměry“, o nichž se zmiňuje výše uvedené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze.

Ke způsobu posuzování žádostí o osvobození od soudních poplatků se ve směru, jímž se ubírá stěžovatelská argumentace, vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 25. 3. 2005, sp. zn. 2 As 72/2003 (publ. pod č. 582/2005 Sb. NSS), kde uvedl: „*Nejedná-li se o případ uvedený ve větě druhé § 36 odst. 3 s. ř. s., soud (předseda senátu) při rozhodování podle tohoto ustanovení především porovnává na jedné straně výdělkové a majetkové poměry účastníka řízení, na straně druhé pak výši soudního poplatku se zřetelem na případné další náklady spojené s řízením před soudem.*“ Přesně tuto úvahu krajský soud i provedl. Přitom plně zjistil výdělkové i majetkové poměry a - jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení - přihlédl ke všem podkladům, které mu stěžovatel v tomto směru poskytl. Dostatečně se zabýval i druhou stranou zvažovaných skutečností, tedy případnými dalšími náklady spojenými s řízením před soudem. Stěžovatel přitom nenamítá, že by úvahy krajského soudu ohledně částek, z nichž v tomto poměřování soud vycházel, byly určeny nesprávně. Ani ve výsledném poměřování stěžovatelských výdělkových a majetkových poměrů s jeho celkovými náklady na soudní řízení přitom zdejší soud neshledává nic, co by bylo možno označit za libovůli či nezákonnost postupu na straně krajského soudu. Krajský soud nepostupoval ve své úvaze chybně mechanicky způsobem, který zdejší soud kritizoval např. ve svém rozsudku ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. 7 As 40/2004, (publ. pod č. 581/2005 Sb. NSS); ani nedospěl k závěrům zjevně rozporným s podklady úvahy samé. Ani krajský soud ani soud zdejší jistě netvrdí, že by situace stěžovatele jako začínajícího podnikatele byla z finančního hlediska jednoduchá, v řízení o osvobození od soudních poplatků však nebylo prokázáno, že by byla natolik tíživá, že by stěžovatel skutečně neměl prostředky na uhrazení soudního poplatku.

Se stěžovatelskou námitkou mířící do tvrzené nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu se tedy Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by se krajský soud mohl dopustit vad řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; či že by jeho usnesení bylo zatíženo nepřezkoumatelností spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem ve smyslu písmene d) tohoto ustanovení.

Ze všech shora uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy, náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu